

VELİLERİN OKUL ÖNCESİ EĞİTİME VE OKUL ÖNCESİ EĞİTİM KURUMLARINA YÖNELİK TUTUMLARI

Doç. Dr. Yaşare Aktaş Arnas

Ç.Ü. Eğitim Fak. İlköğretim Böl.

Okul Öncesi Öğretmenliği A.B.D.

ÖZET

Araştırma, ailelerin okul öncesi eğitim ve okul öncesi eğitim kurumlarına yönelik tutumlarını belirlemek amacıyla planlanmıştır. Araştırma Adana’da bulunan özel okul öncesi eğitim kurumlarına çocukları devam eden 136 ebeveyn üzerinde yürütülmüştür. Araştırmada veri toplamak amacıyla anket formu kullanılmıştır. Araştırmanın sonucunda, ebeveynlerin %69.1’ine göre okul öncesi eğitim kurumlarının en önemli görevi çocuklara paylaşma, işbirliği gibi sosyal davranışları öğretmektir. Ebeveynlerin % 70.6’sının çocuklarını okul öncesi eğitim kurumuna vermeden önce okul öncesi eğitim hakkında bilgi sahibi oldukları ve ebeveynlerin %19.11 gibi büyük bir çoğunluğunun bu bilgiyi arkadaş ve ailelerinden edindikleri, % 70.6’sının çocuklarını okul öncesi eğitim kurumuna vermeden önce okul öncesi kurumları hakkında bir ön araştırma yaptıkları, bu ebeveynlerin çocuklarını anaokuluna yazdırırken % 39’unun “anaokulunun temiz ve düzenli olmasını”, %29.4’ünün “yönetici ve öğretmenlerin ön görüşmede kendilerine karşı gösterdikleri tutumları” ve % 13.2’sinin de “anaokulunda uygulanan eğitim programının içeriğini” esas aldıkları görülmüştür. Ailelerin %77.5’i okulda uygulanan eğitim programı hakkında bilgi sahibi olduklarını, ve ebeveynlerin %55.9 ‘unun “okulda uygulanan programın evde de pekiştirilmesi” amacıyla anne babaların okulda uygulanan eğitim programı hakkında bilgi sahibi olmaları gerektiğini düşündükleri, ailelerin daha çok “çocuklarında problem olduğunda çözüm bulmak” ve “ çocuk gelişimi ve eğitimi hakkında bilgi edinmek amacıyla” okul yöneticileri ve öğretmenlerle görüştikleri saptanmıştır. Anne baba eğitim programı düzenlenecek olsa büyük bir çoğunluğu katılabileceklerini ve toplantılar için hafta sonları ve akşam saatlerinin uygun zaman olduğunu belirtmişlerdir.

Anahtar Kelimeler: Okul öncesi eğitim, okul öncesi eğitim kurumları, okul öncesi eğitim programları

ABSTRACT

This study aimed to determine about the attitudes of parents towards pre-school education and pre- school education institutions. This study carried out with 136 parents whose children attending private pre-school education institution in Adana. The data collection method of this study was questionnaire form. The result of this study is as follows. %69.1 of the parents believes that the main responsibility of the pre-school education institutions are to teach social behaviours like sharing and co-operation within the children. %70.6 of the

parents are knowledgeable about pre-school education before they enrol their children to these institutions. %19.11 of these parents are obtaining these knowledge from their friends and families. %70.6 of the parents are conducting pre-investigation about pre-school education institutions before they enrol their children to the institution. Within these parents %39 are considering the cleanness and regularity of the pre-school education institutions, %29.4 are considering the attitudes of teachers and directors towards them at the first meeting and %13.2 considering the content of the pre-school education curriculum of the institutions. %77.5 of the parents notify that they have knowledge about the application of the pre-school institution's curriculum and %55.9 of the parents believe that they should have knowledge of this curriculum in order to consolidate the institution's curriculum at home. Also this research obtained that parents are mostly involving with teachers and directors of the institutions in order to learn about child development and education and also resolve any problems occurring with their children. Most of the parents informed that if the institutions prepare a parents education programme they would like to attend this education programme especially if it is arranged within the night times and at the weekends.

Key Word: Pre-school education, pre-school education institutions, pre-school education curriculum.

GİRİŞ

Çocuğun gelişiminde kalıtımın rolünün çok önemli olmasına karşın, uyarıcı çevre koşullarında yaşayan çocukların gelişimlerinin hızlı bir ilerleme gösterdiği bilinen bir gerçektir. Bu nedenle gelişim ve öğrenme potansiyelinin en hızlı olduğu sıfır-altı yaşlar arasında iyi bir uyarıcı çevre oluşturulması üzerinde dikkatle durulması gereken bir konudur (Büyükkaragöz 1993). Bu da ancak iyi planlanmış bir eğitim programı ile mümkündür.

Bugün erken çocukluk modellerine baktığımız zaman farklı program modelleri görürüz. Bunlardan bazıları doğrudan çocuğa hizmet veren eğitim kurumları tarafından yürütülen programlarken, bazı programlar çocuğun yakın çevresini yani ailesini desteklemeyi amaçlar. Bu tür programlar ile çocuğun bakımını üstlenen kişiler çocuk gelişimi ve eğitimi konusunda aydınlatırlar ve bilgilendirilirler (Özkök ve Sucuka 1994).

Günümüzde hangi program seçilmiş olursa olsun ailenin çocuk eğitiminin dışında tutulması mümkün değildir. Çünkü ailenin temel görevlerinden biri çocuk bakımı ve eğitimidir ve doğumla birlikte başlayan bu temel eğitim, eğitim kurumları ile devam eder ve pekişir. Günümüzde ailenin bu temel görevinin bir bölümünü okul öncesi eğitim kurumları yüklenmişse de, çocuklarının yetiştirilmesinde anne-babaların rolü halen çok önemli ve çok büyüktür. Anne babaların bu rollerinde başarılı olabilmeleri bu role ait bilgilere ne kadar sahip oldukları ile değişir. Bu aşamada okul aile işbirliğinin önemi çok büyüktür. Bugün okullar çocukların hayata hazırlanmasında ve sosyalleşmesinde önemli rol oynarlarken, aynı

zamanda da anne babaların çocuk gelişimi ve eğitimi konusundaki eksiklerini gidermek ve onların eğitimlerine yardımcı olmak zorundadırlar (Navaro 1987, Kuşin 1991,Haktanır 1994).

Bununla birlikte, çocuk için en etkin eğitim ebeveyn ve öğretmenin birlikte çalışmaları ile gerçekleşebilir. Bu nedenle aileyi okul öncesi eğitim programlarının bir parçası yapmak, çocuk gelişimi açısından çok önemlidir (İşmen ve Yıldız 1996).

Yüksek öğrenme potansiyelinin olduğu sıfır-altı yaş arasında verilecek kaliteli ve planlı bir eğitim bireyin ileriki yaşamını da doğrudan etkileyecektir. Bu nedenle ebeveynlerin okul öncesi yıllarda okul seçerken okulun eğitim programını temel almaları önemli bir konudur.

Bu amaçla bu araştırma, ailelerin okul öncesi eğitim ve okul öncesi eğitim kurumlarına yönelik düşünce ve tutumlarını belirlemek amacıyla planlanmıştır

YÖNTEM

Evren ve Örneklem: Araştırmanın evrenini Adana’da bulunan özel okul öncesi eğitim kurumlarında çocukları olan ebeveynler oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini oluşturmak amacıyla, Adana ilinde bulunan tüm özel eğitim kurumlarına(toplam 60 kurum) gidilerek araştırma hakkında bilgi verilmiş ve okullarında böyle bir çalışmaya izin verip vermeyecekleri sorulmuştur. Araştırmaya katılmayı kabul eden 35 özel okul öncesi eğitim kurumu araştırma kapsamına alınmış ve her okulunun toplam veli sayısının %10’unu kapsayacak şekilde toplam 136 ebeveyne anket uygulanmıştır. Araştırma kapsamına alınan ebeveynler tesadüfi örneklem yöntemi ile seçilmişlerdir.

Veri Toplama Aracı: Araştırmada veri toplama aracı olarak araştırmacı tarafından oluşturulan “Görüşme Formu” kullanılmıştır. Anket formunda çocuk ve aile hakkındaki genel bilgilerin yanı sıra, ebeveynlerin okul öncesi eğitim kurumlarının görevleri hakkındaki düşünceleri, çocuklarını kuruma vermeden önce okul öncesi eğitim hakkında bilgi sahibi olup-olmama durumları, bu bilgiyi hangi kaynaklardan edindikleri, çocuklarını kuruma verirken kurumlar hakkında bir ön araştırma yapıp- yapmadıkları, yaptılar ise neden ön araştırma yaptıkları, çocuğu kuruma verirken okulun hangi özelliklerini dikkate aldıkları, çocuklarını anaokuluna verirken anaokulunun yöneticisi ile bir ön görüşme yapıp- yapmadıkları ve bu ön görüşmede hangi konulardan konuştukları, çocuklarının devam ettiği okulda uygulanan eğitim programı hakkında bilgi sahibi olmalarının gerekli olup- olmadığı hakkındaki düşünceleri ve nedenleri, okulda uygulanan eğitim programı hakkında bilgi sahibi olup-olmadıkları ve bu bilgiyi kimden aldıkları, ebeveynlerin anaokulundaki eğitimcilerle hangi amaçlarla görüştükleri, anaokulunda toplantı düzenlenip

düzenlenmediği, anne-baba eğitim programı düzenlenecek olsa katılmak isteyip-istemeyecekleri ve düzenlenmesini istedikleri zaman gibi sorular yer almaktadır.

Verilerin Analizi: Anne-babaların okul öncesi eğitim ve okul öncesi eğitim kurumları hakkındaki görüşlerini incelemek amacıyla elde edilen veriler yüzdeler halinde verilmiştir.

BULGULAR VE TARTIŞMA

Araştırma okul öncesi eğitim kurumlarında çocukları olan velilerin okul öncesi eğitim ve okul öncesi eğitim kurumlarına yönelik düşünce ve tutumlarını belirlemek amacıyla planlanmıştır.

Tablo 1:Ebeveynlere Göre Okulöncesi Eğitim Kurumlarının En Önemli Görevlerine İlişkin Yüzde Dağılım

Okulöncesi eğitim kurumlarının görevleri	N	%
İlkokula hazırlamak	9	6.6
Öz-bakım becerilerini kazandırmak	8	5.9
Paylaşma,işbirliği gibi sosyal davranışları öğretmek	94	69.1
Anne-babanın çalıştığı saatlerde çocukların bakımını sağlamak	4	2.9
Çocuğun yaşı ile ilgili gelişim dönemlerine ilişkin problemleri çözmek	10	7.4
Çocuğa hoşça vakit geçirtmek	-	-
Çocuğun yeteneklerini gelişimine yardımcı olmak	9	6.6
Çocuğa huzur,güven ve sevgi vermek	1	0.7
Cevapsız	1	0.7
TOPLAM	136	100

Tablo 1 incelendiğinde ebeveynlere göre okul öncesi eğitim kurumlarının en önemli görevi %69.1 oranla “çocuklara paylaşma, işbirliği gibi sosyal davranışları öğretmek”, %7.4 oranla “çocuğun yaşı ile ilgili gelişim dönemlerine ilişkin problemleri çözmek” ve %6.6 oranla “ilkokula hazırlamak” dır.

Geçmiş yıllarda ebeveynler okul öncesi eğitim kurumlarını kendilerinin çalıştığı saatlerde çocuklarının bakıldığı bir kurum olarak görürlerken, günümüzde okul öncesi yılların çocuk gelişiminde ne kadar önemli olduğunun ortaya çıkması ile, ailelerin okul öncesi eğitim kurumlarından beklentileri de değişmiştir. Artık aileler okul öncesi eğitim kurumlarını bakım yerleri olarak değil, eğitim kurumları olarak görmektedirler.

Büyükkaragöz (1993) tarafından ana-babalar ile öğretmenlerin okul öncesi eğitim programları hakkındaki görüşlerini belirlemek için yapılan çalışmada, ebeveynlerin 1/3'ünün okul öncesi eğitimi doğumdan ilkököl olgunluğuna erişinceye kadar çocukların tüm yeteneklerinin geliştirildiği, çocuğu ilkököl hazırlayan bir eğitim olarak gördükleri belirlenmiştir.

Köksal ve ark. (2000) tarafından yapılan bir başka çalışmada da ebeveynlerin büyük bir çoğunluğunun (%76.19) okul öncesi eğitim kurumlarını “çocukların bakım ve eğitimlerinin sağlandığı bir kurum” olarak değerlendirdikleri bulunmuştur.

Tablo 2:Ebeveynlerin Çocuklarını Okul Öncesi Kuruma Vermeden Önce Okul Öncesi Eğitim Hakkında Bilgi Sahibi Olup Olmadıklarına İlişkin Yüzde Dağılım

Okul öncesi eğitim hakkında bilgi sahibi olma durumu	N	%
Evet	96	70.6
Kısmen	39	28.7
Hayır	1	0.7
TOPLAM	136	100

Ebeveynlerin % 70.6'sının çocuklarını okul öncesi eğitim kurumuna vermeden önce okul öncesi eğitim hakkında bilgi sahibi oldukları ve ebeveynlerin %19.11 gibi büyük bir çoğunluğunun bu bilgiyi arkadaş ve ailelerinden edindikleri, % 10.29'unun da kitap ve gazetelerden edindikleri görülmüştür.

Geçmişte okul öncesi eğitim kurumları daha çok annenin çalıştığı saatlerde çocuğun bakımının sağlanacağı kurumlar olarak düşünülmüş ve beklenti bu şekilde olmuştur. Ancak günümüzde ebeveynler çocuğunu okul öncesi eğitim kurumuna vermeden önce okul öncesi eğitim ve okul öncesi eğitim kurumu nasıl olmalı sorularına cevap aramaktadır. Gerek çocuğunu kuruma vermeden önce kurumları gezerek kurum seçmekte, gerekse bu konuda araştırmalar yapmaktadır.

Tablo 3:Ebeveynlerin Çocuklarını Okul Öncesi Kuruma Vermeden Önce Okul Öncesi Kurumlar Hakkında Neden Ön Araştırma Yaptıklarına Göre Yüzde Dağılım

Araştırma Nedenleri	N	%
Ücretleri karşılaştırmak için	8	5.9
Anaokulunun fiziksel özelliklerini karşılaştırmak için	42	30.9
Öğretmen araştırmak için	18	13.2
Eğitim programlarını	45	33.1
Ailelerin özelliklerini Karşılaştırmak için	1	0.7
Yemeklerin kalitesini karşılaştırmak için	-	-
Temizlik koşullarını karşılaştırmak için	10	7.4
Cevapsız	12	8.9
TOPLAM	136	100

Yapılan incelemede ebeveynlerin % 70.6'sının çocuklarını okul öncesi eğitim kurumuna vermeden önce okul öncesi kurumları hakkında bir ön araştırma yaptıkları saptanırken , %8.1'inin ise hiçbir araştırma yapmadıkları saptanmıştır.

Tablo 3 incelendiğinde, okullar hakkında araştırma yapan ebeveynlerin %33.1'inin "eğitim programlarını karşılaştırmak", %30.9'unun da "anaokullarının fiziksel özelliklerini karşılaştırmak" ve %13.2'sinin de "öğretmen seçmek" amacıyla ön araştırma yaptıkları saptanmıştır.

Metin ve ark.(1993) tarafından Ankara ilinde yapılan bir çalışmada ailelerin okul seçerken annelerin %36.7'si ve babaların %35.6'sının birinci sırada eğitimin kalitesi ve eğitimcilerin özellikleri ve ikinci sırada sağlıklı ve güvenli bir ortamın sağlanması özelliklerini esas aldıkları bulunmuştur.

Tablo 4 :Ebeveynlerin Çocuklarını Anaokuluna Verirken Anaokulunun Hangi Özelliklerin Dikkate Aldıklarına İlişkin Yüzde Dağılım

Anaokulu seçilirken göz önüne alınan kriterler	N	%
Ücreti	12	8.8
Temiz ve düzenli olması	53	39.0
Yönetici ve öğretmenlerin ebeveynlere karşı tutumları	40	29.4
Öğretmen ve çalışanların öğrenim durumu	4	2.9
Anaokulundaki çocuk sayısı	2	1.5
Uygulanan eğitim programının içeriği	18	13.2
Verilen yemeklerin kalitesi	-	-
Eve ve iş yerine yakın olması	2	1.5
Eğitim süresinin çalışma saatlerine uygunlu	2	1.5
Arkadaş ve dostlarının önerileri	1	0.7
Kurum sahibini tanıdık olması	1	0.7
Cevapsız	1	0.7
TOPLAM	136	100

Tablo 4 incelendiğinde, ebeveynlerin çocuklarını anaokuluna yazdırırken % 39'unun “anaokulunun temiz ve düzenli olmasını”, %29.4'ünün “yönetici ve öğretmenlerin ön görüşmede kendilerine karşı gösterdikleri tutumları” ve % 13.2'sinin de “anaokulunda uygulanan eğitim programının içeriğini” esas aldıkları görülmüştür.

Küşin(1991) tarafından İstanbul ilinde yapılan bir çalışmada ailelere okul seçimlerindeki etkenleri sıralamaları istendiğinde, ailelerin %28'inin “okulda uygulanan program” ve “ilk okula başlamada başarılı bir kurum olması” seçeneklerini birinci sırada belirtmişlerdir.

Sonuçtan da görüleceği gibi ebeveynler okul hakkında ön araştırma yaparken öncelikle eğitim programını ve okulun fiziksel özelliklerini temel alırlarken, okul seçiminde anaokulunun temiz ve düzenli olması ile yönetici ve öğretmenlerin ön görüşmede kendilerine karşı gösterdikleri tutumları esas almışlardır. Tablo 1'in sonuçları ile karşılaştırdığımızda da ebeveynlerin davranışlarında bir çelişki göze çarpmaktadır. Ebeveynler çocuklarını kaydettirirken halen eğitim programları ve eğitimcilerin özelliklerinden daha çok okulun görünüşü ve kendilerine gösterilen ilgiyi temel almaktadırlar. Sonuçların bu şekilde çıkması ebeveynlerin halen okul öncesi eğitimin amaçlarının bilinçli olarak farkında olmamaları ile açıklanabilir. Oysaki okul öncesi eğitim kurumlarının en önemli amacı eğitimidir.

Tablo 5: Anne-Babaların Okulda Uygulanan Eğitim Programı Hakkında Bilgi Sahibi Olup Olmadıklarına Göre Yüzde Dağılım

Okulda uygulanan eğitim programı hakkında bilgi sahibi olma durumu	N	%
Evet	105	77.5
Bazen	28	20.6
Hayır	1	0.7
Cevapsız	2	1.5
TOPLAM	136	100

Tablo 5’ de de görülebileceği gibi, ailelerin %77.5’i okulda uygulanan eğitim programı hakkında bilgidirler.

Küşin(1991) tarafından İstanbul ilinde yapılan başka bir çalışmada da ailelerin %78’i çocuğunu okula göndermeden önce okulda uygulanan eğitim programı hakkında bilgi sahibi olduklarını belirtmişlerdir.

Ebeveynlerin okul öncesi eğitim kurumlarında uygulanan eğitim programı hakkında bilgi sahibi olmaları, eğitimin devamının evde de sağlanması ve çocuğa karşı okul-aile arasındaki davranışlarda ve eğitimde tutarlılık olması açısından çok önemlidir. Ebeveynlerin okul öncesi eğitim kurumlarında uygulanan eğitim programı hakkında bilgilendirilmeleri, onların çocuk gelişimi ve eğitimi konusundaki eksikliklerini, yetersiz ve yanlış bilgilerini ve bu konudaki alışkanlık ve tutumlarını da değiştirecektir (Köksal ve ark.2000).

Tablo 6: Ailelerin Okulda Uygulanan Eğitim Programı Hakkında Neden Bilgi Sahibi Olmaları Gerektiğine İlişkin Yüzde Dağılım

Okulda uygulanan eğitim programı hakkında bilgi sahibi olma sebepleri	N	%
Okulda uygulanan programın evde pekiştirilmesi	76	55.9
Çocukların okulda yaptıklarının takip edilmesi	25	18.4
Okulda öğretilen yanlış bilgilerin evde düzeltilmesi	1	0.7
Anne-babaların kendilerini yetiştirmeleri	-	-
Öğretmenlerle işbirliğinin sağlanması	29	21.3
Cevapsız	5	3.6
TOPLAM	136	100

Yapılan incelemelerde ebeveynlerin anaokulunda uygulanan eğitim programı hakkında bilgi sahibi olmalarının gerekli olup olmadığı hakkındaki düşünceleri sorulduğunda, ebeveynlerin % 97.1'inin anaokulunda uygulanan program hakkında ebeveynlerin bilgi sahibi olmalarının gerekli olduğunu düşündükleri ve ebeveynlerin %55.9'unun "okulda uygulanan programın evde de pekiştirilmesi", %21.3'ünün "öğretmenlerle işbirliğinin sağlanması" ve %18.4'ünün de "çocukların okulda öğrendiklerinin evde takip edilebilmesi" için anne babaların okulda uygulanan eğitim programı hakkında bilgi sahibi olmaları gerektiğini düşündükleri bulunmuştur.

Köksal ve arkadaşları (2000) tarafından yapılan çalışmada yönetici ve öğretmenlere göre ebeveynlerin çoğunluğunun okul öncesi eğitim kurumlarında uygulanan eğitim programı hakkında bilgi sahibi oldukları belirlenmiştir.

Okul öncesi eğitim kurumlarını sadece çocuğa hizmet götüren eğitim kurumları olarak düşünmek yanlış olur. Okul öncesi eğitim kurumları anne babaya çocuğunun eğitiminde kurumla birlikte çalışma olanağı sağlar. Okul ve aile çocuğun eğitiminde ortak rol oynarlar. Okul ve ailenin birlikte ortak bir eğitim programı üzerinde çalışmaları çocuğun öğrenmesinde olumlu ve kalıcı etkiler yaratır. Okul ve aile arasındaki olumlu ve aktif işbirliği ile anne baba da okul öncesinde uygulanan eğitimin bir parçası haline gelir ve okulda uygulanan programın evde de devamının sağlanmasını sağlar. Böylece çocuk tarafından öğrenmeler pekişir ve kalıcı olur (Oğuzkan ve Oral 1997, Aksoy 1998).

Tablo 7:Ebeveynlerin Anaokulundaki Eğitimcilerle Hangi Amaçlarla Görüştüklerine İlişkin Yüzde Dağılım

Görüşme konuları	N	%
Etkinlikler hakkında (doğum günü,yıl sonu gösterisi gibi)	10	7.4
Çocukta problem olduğunda çözüm bulmak amacıyla	48	35.4
Çocuk gelişimi ve eğitimi hakkında bilgi edinmek amacıyla	41	30.1
Çocuğun okul ve öğretmenle problemi olduğunda	13	9.6
Okulda yapılan eğitsel çalışmalarını takip amacıyla	12	8.8
Çocuğun temizlik, bakım, hastalık veya yemek gibi okulda kaynaklanan problemi ile ilgili olarak	8	5.9
Cevapsız	4	3
TOPLAM	136	100

Ailelerin daha çok "çocuklarında problem olduğunda çözüm bulmak amacıyla (%35.4)" ve "çocuk gelişimi ve eğitimi hakkında bilgi edinmek amacıyla (%30.1)" okul yöneticileri ve öğretmenlerle görüştükleri saptanmıştır.

Metin ve ark. (1993) tarafından yapılan çalışmada da ebeveynlerin okuldaki eğitimcilerle üç kategoride görüştüğü ve birinci kategoride annelerin %50'si babaların %33.3'ü problem durumunda eğitimcilerle görüştiklerini belirtmişlerdir.

Tablo 8: Anne-Baba Eğitim Programı Düzenlenecek Olsa Ailelerin Katılmak İsteyip İstememe Durumlarına İlişkin Yüzde Dağılım

Ebeveynlerin Anne-Baba Programı Düzenlenmesine İlişkin Düşünceleri	N	%
Düzenlenirse her zaman katılıyorum	93	68.4
Düzenlenirse bazen katılabilirim	17	12.5
Düzenlenirse katılmam	2	1.5
Cevapsız	24	17.6
TOPLAM	136	100

Tablo 9. Ailelerin Anne-Baba Eğitim Programının Düzenlenmesini İstedikleri Zamana İlişkin Yüzde Dağılım

Anne-baba eğitim programının düzenlenmesi istenilen zaman	N	%
Akşamları iş çıkışı	21	15.4
Öğle arası	5	3.7
Hafta sonları	83	61.0
Cevapsız	27	19.8
TOPLAM	136	100

Tablo 8 ve 9 incelendiğinde, anne baba eğitim programı düzenlenecek olsa ailelerin %68.4'ü her zaman ve %12.5'i programa bazen katılabileceklerini belirtmişlerdir. Bu toplantıların düzenlenmesi gereken saatler için ailelerin %61'i hafta sonlarını, %15.4'ü ise akşam saatlerini uygun zaman olarak belirtmişlerdir.

Son yıllarda Amerika'da erken çocukluk gruplarında ebeveyn katılımlarında büyük artışlar olmakta, ve ebeveynler, eğitimciler, araştırmacılar ve siyasiler okul-aile işbirliğinin önemini tartışmaktadırlar. Gerek Amerika'da gerek ülkemizde yapılan çalışmalar, çocukların eğitiminde ebeveyn katılımının önemli olduğunu göstermektedir. Bu nedenle çocuk eğitiminde

aktif rol almak için aileler cesaretlendirmekte ve ebeveynlerin aktif katılımı ile ilgili olumlu görüşler belirtmektedirler (Kağıtçıbaşı 1990, McBride and Rane 1997).

Ailelere yönelik olarak yapılacak bu çalışmaların çalışan annelerin de katılabilmesi için hafta sonları ve akşam iş çıkışı saatlerinde yapılması daha uygun olacaktır.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Çağımızın en önemli ve çarpıcı özelliği bugün içinde bulunduğumuzu hızlı değişimdir. Gelişen teknoloji, hızlı nüfus artışı, köyden kente göçler toplumsal yapıyla ilgili köklü değişimleri de beraberinde getirmiştir. Sosyal değerler, normlar ve sosyal rollerdeki değişiklikler, çocuğun içinde bulunduğu aile yapısını ve çevreyi de değiştirmiş, bu durum bireye yönelik toplumsal beklentileri de artırmıştır.

Bu beklentilerin ilk sırasında öncelikli olarak iyi bir eğitim yer almaktadır. İyi bir eğitim çocuğun doğumu ile başlayan ve anne-babanında eğitime katılması ile devam eden uzun bir süreçtir. Kurumsal açıdan düşündüğümüz zaman eğitimin ilk adımı okul öncesi eğitim kurumlarında atılmaktadır. Bu açıdan iyi bir eğitim kadar bu eğitimi veren kurum da önemli bir konudur.

Genel olarak baktığımız zaman, günümüzde çocuklarını okul öncesi eğitim kurumlarına gönderen ebeveynlerin çoğunluğu okul öncesi eğitim hakkında bilgiye sahibidirler ve geçmiş yıllarda olduğu gibi okul öncesi eğitim kurumlarını bir bakım yeri değil eğitim kurumu olarak görmektedirler. Bu çalışmada da ebeveynlerin okul öncesi eğitim hakkında bilgi sahibi oldukları ve bu kurumları artık eğitim kurumları olarak gördükleri saptanmıştır. Ancak ebeveynler çocuklarını kurumuna vermeden önce okulların fiziksel özellikleri, programları ve öğretmen özelliklerini karşılaştırmak amacıyla kurumlar hakkında ön araştırma yaptıklarını belirtirken, çocuklarını kuruma verirken daha çok yaptıkları bu ön araştırmadan yola çıkarak kurumların temiz-düzenli olması ve yönetici ile öğretmenlerin kendilerine karşı tutumlarını temel aldıklarını belirtmişlerdir. Bu sonuçlar ebeveynlerin okul öncesi eğitim hakkındaki düşünceleri değişmekle birlikte, ebeveynlerin okul öncesi kurumlarına karşı tutumlarında bir değişiklik olmadığını göstermektedir. Ebeveynler halen çocuklarını bir kuruma verirken o kurumun eğitim programından daha çok fiziksel özelliklerini temel almaktadırlar.

Ayrıca ebeveynler okulda uygulanan programın evde de pekiştirilmesi ve öğretmenlerle iş birliği sağlanması amacıyla okulda uygulanan eğitim programı hakkında bilgi sahibi olduklarını söylemişlerdir. Bununla birlikte çocuklarının devam ettikleri okul öncesi eğitim kurumları tarafından anne-baba eğitim programları düzenlenirse ebeveynlerin çoğunluğu katılabileceklerini ve bu programlar için daha çok hafta sonlarının uygun olacağını söylemişlerdir. Tüm bu bulgulardan yola çıkarak,;

- okul öncesi eğitim kurumları sene başında anne babalarla yapacağı toplantılarla okul öncesi eğitim kurumlarının işlevleri, okul öncesi eğitimin önemi ve amaçlarını anlatabilir ve bu alanda ebeveynlerle işbirliği yapabilir.

-Erken çocukluk programlarında ebeveynlerin eğitimin bir parçası haline gelmesi ve öğrenmenin kalıcı olabilmesi ve davranış değişikliği yaratılması açısından okulda öğrenilenlerin evde de pekiştirilmesi önemli bir konu olduğundan, anne babanın çocuklarının eğitiminde aktif rol oynamaları sağlanabilir. Bunun için görüşme saatleri, eğitim programları, eğitici faaliyetlere ebeveynlerinde katılması gibi okul aile işbirliği çalışmaları artırılabilir ve anne baba eğitimin bir parçası haline getirilebilir.

-Ayrıca okul öncesi eğitim kurumları okulda uyguladıkları eğitim konusunda anne babayı bilgilendirebilir, çocuk gelişimi ve eğitimi konusunda onları aydınlatarak eğitimin kalitesini daha da artırabilir. Bu amaçla kurumlar ebeveynlere notlar, makaleler gönderebilir ve/veya çocuk gelişimi ve eğitimi ile ilgili kitaplar önerebilir. En önemlisi uzman kişiler çağırarak seminerler ve konferanslar düzenleyebilir.

Sonuç olarak, insan gelişiminin temellerinin atıldığı okul öncesi dönemde okul öncesi eğitim kurumları bugün artık bir bakım yeri olarak görülmekten çıkmalı ve eğitim misyonunu ön plana çıkarmalıdır. Bu amaçla gerek akademisyenlere gerekse bu hizmeti sağlayan kurumlara büyük görevler düşmektedir. Bu anlamda ailelerin okul öncesi eğitim hakkında aydınlatılmaları gerekmektedir.

KAYNAKLAR

Aksoy, A.B. (1998). Okulöncesi Eğitime Ebeveyn Katılımının Sağlanması. Üstün, E. (1993). Okulöncesi Dönemde Çocuk-Aile-Okul İşbirliği. VII. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi. Cilt II. 97-99.

Büyükkaragöz, S. (1993). Ana Babalarla, Öğretmenlerin “Okulöncesi Eğitim Programları” Hakkındaki Görüşleri, Ya-Pa 9. Okul Öncesi Eğitimi Ve Yaygınlaştırılması Semineri. Ya-Pa Yayınları,66-76.

Haktanır, G. (1994). Çocuğun Ruh Sağlığında Aile Ve Okulun Önemi.Okul-Öncesi Eğitim Dergisi,47,9-14.

İşmen, E. ve Yıldız, A. (1996). Okulöncesi Dönemde Aile-Okul İşbirliği Ve Ebeveynin Eğitime Katılımı. Yaşadıkça Eğitim, 44, 30-32.

Köksal, A. ve Ark. (2000). Ankara'da Bulunan Özel Okulöncesi Eğitim Kurumlarında Çalışan Yöneticiler Ve Öğretmenlerin Ebeveynlerden Beklentilerinin İncelenmesi. Çocuk Gelişimi Ve Eğitimi Dergisi, 1(2), 92-101.

Kağıtçıbaşı, Ç. (1990). Çocuk Gelişiminde Erken Destek Projesi: Türkiye Örneği. Erken Çocukluk Eğitiminde Farklı Modeller Semineri, Editör: Sevda Berkman, Unicef Yayınları, 41-63.

Küşin, İ. (1991). Okulöncesinde Aile Ve Okul İşbirliği. Ya-Pa 7. Okul Öncesi Eğitimi Ve Yaygınlaştırılması Semineri. Ya-Pa Yayınları,74-77.

Mcbride, B.A. ve Rane, T.R. 1997. Father/ Male İnvolvement İn Early Childhood Programs: İssues And Challenges. Early Childhood Education Journal. 25(1):11-15.

Metin, N. ve Ark. (1993). Ana-Babaların Anaokulundan Beklentileri. Üstün, E. (1993). Okulöncesi Dönemde Çocuk-Aile-Okul İşbirliği. Ya-Pa 9. Okul Öncesi Eğitimi Ve Yaygınlaştırılması Semineri. Ya-Pa Yayınları,96-106.

Navaro, L. (1987). Çağdaş Anne Baba Eğitimi Neleri Kapsayabilir?. Ya-Pa 5. Okul Öncesi Eğitimi Ve Yaygınlaştırılması Semineri. Ya-Pa Yayınları,43-47.

Oğuzkan, Ş. ve Oral, G. (1997). Okulöncesi Eğitim. İstanbul: Milli Eğitim Basımevi..

Özkök, S. ve Sucuka, N. 1994. Anne-Çocuk Eğitim Programının Okulöncesi Eğitim Sistemi İçindeki Yeri. 10. Ya-Pa. Okul Öncesi Eğitimi Ve Yaygınlaştırılması Semineri. Ya-Pa Yayınları, 307-312.